

Vermeerderingen zaaizaden

Waar moet je op letten

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Centre for Genetic Resources, the Netherlands (CGN)

Zaadteelt

- Dezelfde eigenschappen in een volgende generatie
- Planten ziektevrij telen
 - Zaadoverdraagbare ziekten
 - Virussen, bacteriën, schimmels

Zaadteelt

- Type zaadteelt afhankelijk of het gewas
 - Eenjarig – tweejarig
 - Zelfbevruchter – kruisbevruchter
 - Bestuiving door wind of insekten
- Tweejarige soorten hebben vernalisatieperiode nodig voordat ze in bloei schieten
 - Vb: Koolgewassen, wortel, biet, schorseneer, ui, prei
- Bij kruisbevruchters moeten verschillende rassen geïsoleerd worden.
 - Vb: koolgewassen, wortel, komkommer, pastinaak, ui

Kool een kruisbestuivend gewas

Paprika een zelfbestuivend gewas

Waar zet ik de planten neer?

■ Volle grond

- Naast elkaar? (zelfbestuivend)
- Geïsoleerd (kruisbestuivend)

■ Kas

- Naast elkaar (zelfbestuivend)
- Geïsoleerd (kruisbestuivend)

Vermeerdering kruisbestuivende gewassen

- Isolatieveldjes in bulkgewas zoals graan. Afstand minimaal 100 meter per veldje
- Isolatiekooien voor insecten
- Handbestuivingen in kassen afhankelijk of een kas insectenwerend is
- Handbestuivingen buiten bestuiven en inhullen

Buiten, kruisbevruuchtend: isolatieveldjes

In de kas, kruisbestuivend: kool in isolatiekooien

In de kas, kruisbestuivend, komkommer

Tunnels met hommels

Vermeerdering zelfbestuivende gewassen

- Kas
 - Tuinbouwgewassen zoals vruchtgroenten en sla (tientallen tegelijk)
- Volle grond (veel tegelijk)
 - Granen, erwten, vlas

In de kas, zelfbestuivend: tomaat

Buiten, zelfbevruchtend: gerst

Hoeveel planten nodig?

■ Kruisbestuivers

- Zoveel mogelijk
 - uien, koolsoorten minimaal 80 planten

■ Zelfbestuivers

- 1 plant voldoende
- Altijd meer ivm met
 - Uitval
 - Meer zaden nodig

Aanbevelingen voor zaadteelt 2017

Gewas	Type bestuiving	aanbevolen aant. Pl.	Afstand	# Zaden Veiligheidsduplicaat
Boon	zelf	20	rassen naast elkaar	200
Erwt	zelf	20	rassen naast elkaar	200
Gerst	zelf	50	rassen naast elkaar	400
Haver	zelf	50	rassen naast elkaar	400
Klaver	kruis	80	1 tegelijk	400
Rode Biet	kruis	80	1 tegelijk	300
Meloen	kruis	10 à 15	kas isolatie	100
Paprika	zelf	5 à 10	kas isolatie	100
Rogge	kruis	100	1 tegelijk	400
Tarwe	zelf	50	rassen naast elkaar	400
Tomaat	zelf	5 à 10	kas isolatie	100
Veldboon	kruis	80	1 tegelijk	200

Beschrijven van de collecties

- Kennis is net zo belangrijk als het zaad
- Materiaal uitzaaien om morfologisch te beschrijven
 - Tijdens vermeerdering of aparte proefvelden
 - Descriptoren: ontwikkeld voor genenbanken en rassenonderzoek

Beschrijven van een gewas

■ Beschrijving van kenmerken

- onafh. van omgeving
- gemakkelijk te beschrijven
- in de kas of in het veld
- a.h.v. UPOV of IPGRI descriptorren

Bedankt voor uw
aandacht

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Centre for Genetic Resources, the Netherlands (CGN)